

więzienia w Z.S.R.

1. Dane osobiste - Bondzicz Paweł, kapral, ur. w 1900r., rolnik, żonaty.
2. Data i okoliczności aresztowania - 6. XI. 1940r. zostałem aresztowany w osi Honeczary gm. Zabrzeżec pow. Pińsk. Zostałem aresztowany z powodu tego, że w 1919r. brałem czynny udział z bronią w rękę, jako ochotnik, pomocnik czerwonej armii, następnie, że byłem członkiem Związku Gminnego i miałem łączność z p/p.
3. Nazwa obozu, więzienia. Byłem 4 miesiące w więzieniu w Pińsku, następnie 3 m. w Brześciu/p.
 * Kaszubsko mnie na 8 lat więzienia, po roku nymierzono imię do obrotki do obozu pracy.
4. Opis obozu, więzienia i t.p. W więzieniu było tak ciasno, że poprostu nie można było się porządkować. Następnie - brud, pluskuły, mizy. Na północy mieszkałiśmy w namiotach, bez podłogi, spaliliśmy na przyczaj, również było bardzo ciasno i zimno. Mieliliśmy kąpieli raz na 10 dni, i po kąpieli otrzymywaliśmy czyste bieliznę osobistą. Bielizna była podarta.
5. Skład jeńców, więźniów, zesłańców. W obozie byli sami więźniowie skazani - Polacy - więźniowie skazani na 11e politycznym. Kozia, oficerowie, podoficerowie i cywili. Poziom moralny wśród skazanych był wysoki, współżycie dobre.
6. Życie w obozie, więzieniu i t.p. Pracowałem przy ładowaniu i wyładowywaniu węgla i drewna na necie Usie (Praca trwała przepisowo 12 godzin, ale odpoczynek trwał najwyżej 5 godzin na dobę. Normy dienne były wysokie, i prawie nikt normy nie wyabił. Wynagrodzenie za pracę nie otrzymywaliśmy. Wyżywienie: 450 gr. chleba i 2 razy dziennie zupa - owsianka - bez miassa. Ubranie, jesti nymagie. Komercena potrzeba, wydawano stare. Życie kolejarńskie - dobre. Rozrynek kulturalnych nie było żadnych. Praca trwała również w niedzielę i święta.
7. Stosunek władz NKWD do Polaków (podczas badania władze NKWD stosowały groźby, Car binie. Zeznania nymurali groźby nycia bron, dlatego tu zeznania przeważnie wypadły po myśli badającego. Jestli badany nie chciał zeznać tak, jak chciał przedstawiciel NKWD stosowano kary aresztu (karcera) z tym stosowaniem w areszcie rozbiegano do brzo i nie starano jeń. Informacji o Polsce nie było żadnych, proci tej, że stale mówiono na że Polska już nigdy nie powstanie.
8. Pomoc lekarska, szpitale, śmiertelność. Pomoc lekarska była niedostateczna. Leków było na mięję, ale środków leczniczych nie było żadnych. Chorych poważniej obsługano do szpitala, oddalonego 5 km. Śmiertelność dnia: W przecięgu 2 miesięcy na obozie, 500 osób zmarło 20 osób.
9. Czy i jaka była łączność z krajem i rodziną? Łączności z krajem nie było, ponieważ listów pisać nie zezualano.
10. Kiedy został zwolniony, w jaki sposób dostał się do Armii. Zostałem zwolniony 20 września 1941r., do W.P. wzięto w październiku 1942r. do 7 D.P. w Gursku.

Kapral Bondzicz Paweł